

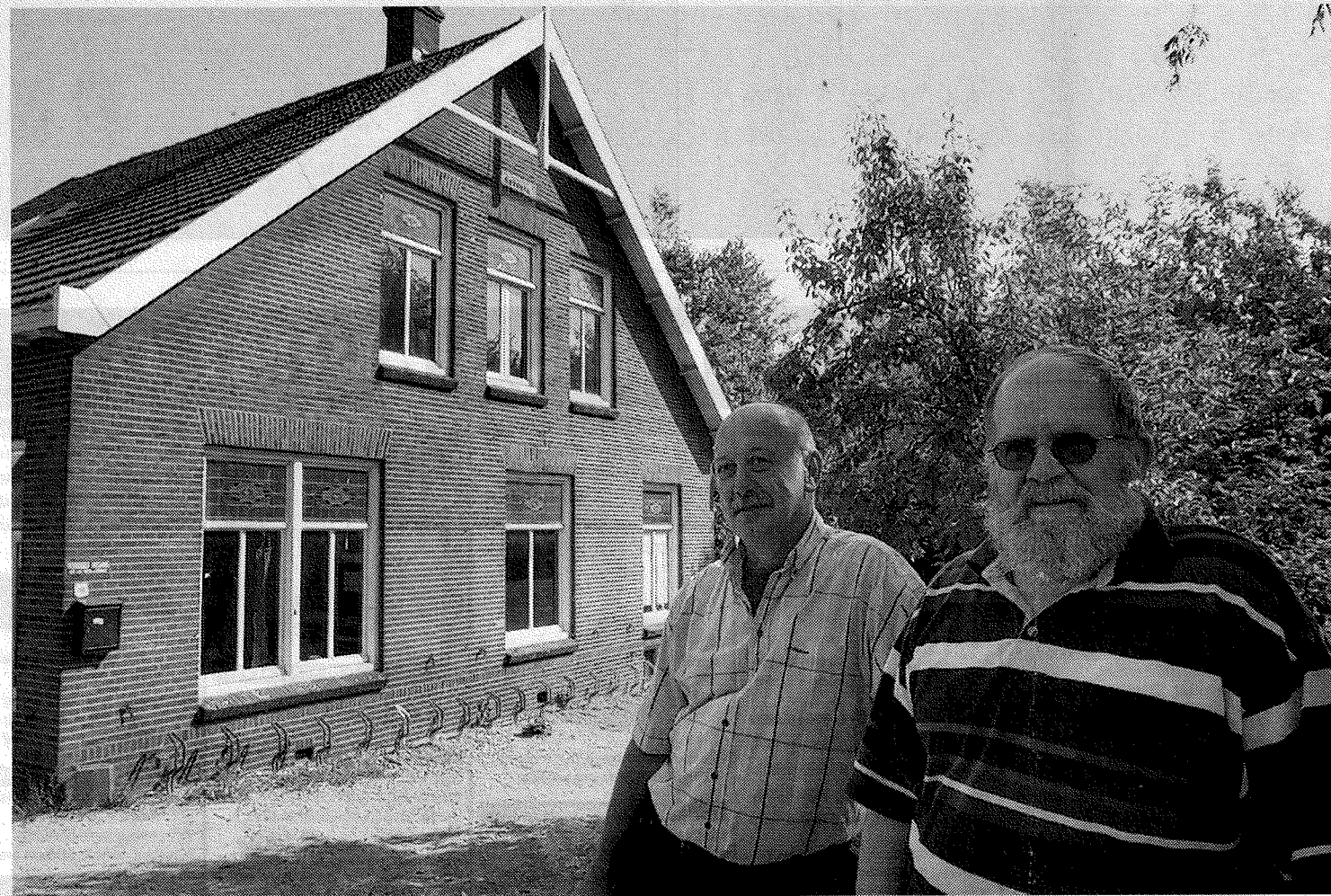
Scoutingboerderij: extra sfeer aan de rand van de stad

2003 is het jaar van de boerderij. Op initiatief van drie ministeries wordt campagne gevoerd om het belang van het behoud van historische boerderijen onder de aandacht te brengen. Dat is nodig, omdat veel boerderijen hun oorspronkelijke functie verliezen. In veel 'agrarische' gehuchten zijn de boeren tegenwoordig in de minderheid. In deze serie besteedt Rijn en Gouwe aandacht aan boerderijen en hun 'bewoners'. Als toegift wordt nu en dan een detail van boerenbouwkunst uitgelicht. Vandaag: de scoutingboerderij aan de Kromwijkerdijk in Woerden.

Door Jan Belt

De in 1925 opgeleverde Anthoniahoeve aan de Kromwijkerdijk in Woerden wordt in de volksmond scoutingboerderij genoemd. De naar Aarlanderveen verhuisde agrariër De Goeij deed de door zijn ouders gebouwde boerderij namelijk alweer ruim 10 jaar geleden over aan de Albert Schweitzergroep, waarmee voorlopig een einde kwam aan het nogal zwerfende bestaan van de padvinders.

Voordat zij hun huidige onderkomen konden betrekken, waren de leden van de scouting samen met een aannemer minstens een jaar aan het verbouwen. De tegenwoordige beheerders van de boerderij, Ad Borsboom en Chris de Geest, hebben zich destijds in het zweet gewerkt. „De afspraak met de gemeente luidde bovendien dat we voor een periode van 30 jaar het onderhoud voor onze rekening zouden nemen”, herinnert Borsboom zich. „We krijgen daarvoor een jaarlijkse bijdrage van de gemeente

Beheerders Ad Borsboom (links) en Chris de Geest bij de scoutingboerderij aan de Kromwijkerdijk in Woerden.

Foto's Bram Gebuys

tekeningen. Dit materiaal wordt bewaard in het vroegere woongedeelte van de boerderij. Het voorhuis is tegenwoordig het domein van de bevers, de jongste leden van de scouting. De originele schoorsteenmantels zijn op de benedenverdieping nog zichtbaar, zelfs de even antieke als oubollige wandtegeltjes (wit met blauw).

Ook een stuk van de houten vloer uit 1925 is bewaard gebleven. Het enige slechte gedeelte, vanwege een rottende onderliggende balk, wordt nu 'gestut' met stenen. De originele granieten vloer elders in het hoofdgebouw ziet er nog wel zeer solide uit.

Enthousiast wijzen De Geest en Borsboom naar een metselplek in de granieten keukenvloer. Daar heeft een stenen voerbak gezeten. Ook bijzonder is de kelder waar vroeger de kaasmakerij was ondergebracht. De weibakken gaan gedeeltelijk schuil onder een door de scouting aangebrachte werkbank, verder wordt de kelder gebruikt voor opslag. Het doorgeefluik naar de opkamer is nog wel prominent aanwezig. Borsboom klopt er tijdens de rondleiding tevreden op. Ook het boenhok wordt tegenwoordig gebruikt voor opslag. De vroegere deel is daarentegen nog zeer herkenbaar, ook al is sanitair ingebouwd voor de tegenwoordige gebruikers en moest de Albert Schweitzergroep de til enkele tientallen centimeters omhoog brengen. Bovendien is de vloer nog iets verlaagd, wat goed te zien is aan het metselwerk waarop de originele houten pilaren steunen. De deel is tegenwoordig een zeer gewaardeerde activiteitenruimte en slaapplek.

De zeshoekige hooiberg is aan

de buitenkant nog als zodanig terug te vinden, maar het interieur is volkomen veranderd. De rieten kap is bovendien verdwenen en vervangen door platen, maar de sporen waarmee de vroegere kap kon worden opgetild, staan nog op het erf. „Hier zat de lier”, demonstreert Borsboom, staand naast de vroeger hooiberg en draaiend met zijn rechterhand. De vroegere wagenloods is verdwenen, want de gemeente Woerden wilde volgens Borsboom de bebouwing op het terrein beperken. Diezelfde gemeente probeert de laatste jaren de verhuizing van een benzinepomp naar een groenstrook tussen de Wulverhorstbaan en

Kromwijkerdijk geregeld te krijgen. Borsboom gruwelt van het plan. „Het zou op langere termijn de doodsteek voor ons betekenen, want er komt later natuurlijk meer bebouwing. En in een verstedelichte omgeving mag je misschien geen vuurtje meer stoken of op een andere manier aanrommelen.”

De Raad van State blokkeerde de verhuizing van de benzinepomp, omdat de beschermde rugstreep mogelijk in de groenstrook leeft.

De gemeente Woerden deed de laatste maanden onderzoek, in een poging aan te tonen dat het dier niet voorkomt. De uitkomst is nog onbekend.

Detail: varkenspoort

De argeloze bezoeker zou er langs lopen: de vroegere doorgang die de varkens toegang verschaftte tot de veeschuur van de familie De Goeij aan de Woerdense Kromwijkerdijk. Enkele groen geverfde planken met erboven op amper een meter hoogte een raam, meer valt er niet te zien. Uit de kluiten gewassen varkens moesten ongetwijfeld uitkijken dat zij hun rug niet openhaalden.

Ook op andere plekken verwijzen overblijfselen naar het gebruik van de veeschuur, bijvoorbeeld de ringen in de buitenmuur waaraan stieren konden worden vastgezet.

Aan de buitenkant van het vroegere woongedeelte van de Anthoniahoeve vallen de glas-in-loodraampjes op als mede achtergebleven onderdelen van de verwijderde luiken.

van ruim 2000 euro, maar oudwethouder Groen heeft destijds al duidelijk gemaakt dat we verder niet op subsidie hoefden te rekenen.”

Diezelfde Groen wilde de voormalige scoutingboerderij graag weg hebben van het Snellerpad in verband met de destijds geplande bouw van het Bouw Informatie en Congres Centrum. Dat complex is er echter nooit gekomen. Borsboom: „Ik vind het nog steeds een prima deal. We zitten hier uitstekend, de scouting hoort aan de rand van de stad. Dat geeft gewoon wat extra sfeer.” Aan de Kromwijkerdijk kon de scouting bovendien een heuse 'jungle' (laten) aanleggen voor de kinderen. Daar ma-

de boerderij

ken zij nu gretig gebruik van. Aanvankelijk was er sprake van dat de Albert Schweitzergroep nieuwbouw zou plegen, de tekeningen en begrotingen waren zelfs al gemaakt. Daarna kwam alsnog de Anthoniahoeve in beeld. Deze bood minder mogelijkheden dan een geheel nieuw onderkomen, maar niemand zal Borsboom en De Geest nu horen klagen. Van de oude boerderij aan het Snellerpad is nog materiaal verwerkt in de botenloods aan de Kromwijkerdijk. Voor de noodzakelijke ingrijpen-

de verbouwing van de Anthoniahoeve werd een tekening gemaakt door architect Frans van Duuren. Aan de buitenkant lijkt het gebouw nog wel op de oude boerderij, maar binnen is het af en toe flink zoeken naar overblijfselen die duiden op het vroegere gebruik. Borsboom en De Geest weten deze echter feilloos te vinden.

Neem de doorgang die varkens toegang verschaftte tot de veeschuur. Deze is nog zichtbaar in de buitenmuur. Binnen vallen meteen de originele dunne bal-

ken - Borsboom noemt deze 'kopstotertjes' - amper twee meter boven de vloer op. Deze bestaat nu uit tegels met eronder beton. Vroeger bevonden zich hier de 'strontgoten' voor het vee. Buiten ligt er nog eentje. Borsboom heeft geen idee waarom deze niet is verwijderd. Een van de originele buitenramen is naar binnen verplaatst. „Dat geeft een leuk detail”, aldus de beheerder. „Op dat soort dingen hebben we bij de verbouwing wel heel nadrukkelijk gelet. Verder hebben we voordat de verbouwing begon heel veel foto's gemaakt, om steeds te kunnen zien hoe het vroeger was.” Het resultaat: drie dikke multomappen, met daarin ook bouw-